

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Znak: PNK.III.431.23.2020

Kielce, dnia 30-06-2020

**Pan
Piotr Babicki
Starosta Starachowicki**

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę problemową w zakresie realizacji przez Powiat Starachowicki Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej¹ w dniach 6-30 kwietnia 2020 r. przeprowadziły: Katarzyna Frąszczak – inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli (kierownik zespołu kontrolnego) oraz Katarzyna Rabajczyk – inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli (członek zespołu kontrolnego), na podstawie pisemnych upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 180/2020 oraz nr 181/2020 z dnia 6 kwietnia 2020 r. wydanych przez Z-cę Dyrektora Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego.

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, al. IX Wieków Kielce 3, 25-516 Kielce, na podstawie dokumentacji elektronicznej otrzymanej od Starosty Kieleckiego za pośrednictwem platformy e-PUAP.

Podstawa prawna kontroli:

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie³ oraz art. 8 ust. 1 u.n.p.p.

Zakres kontroli:

Sprawdzenie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie:

¹ t.j. z 2019 r., poz. 294 ze zm. zwana dalej u.n.p.p.

²t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 224

³ t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1464

1. organizacji harmonogramu dyżurów dla mieszkańców,
2. poprawności ogłoszenia konkursu,
3. zawarcia umowy z organizacją pozarządową na świadczenie usług w 2020 r.,
4. upowszechniania przez Powiat Starachowicki usługi wśród mieszkańców powiatu zgodnie z obligatoryjnymi formami przewidzianymi przepisami u.n.p.p,
5. wyposażenia lokali i poczekalni punktów.

Okres objęty kontrolą:

Kontrola obejmowała sposób organizacji przez Powiat nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w 2020 roku (od 01.01.2020 do zakończenia czynności kontrolnych) oraz organizacji przez Powiat konkursu w 2019 roku na powierzenie realizacji zadania administracji rządowej z zakresu prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2020 roku

Ocena działalności jednostki:

Wykonywanie zadań w zakresie realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej – oceniam pozytywnie z uchybieniami⁴.

Ustalenia kontroli:

1. Organizacja harmonogramu dyżurów dla mieszkańców.

Na terenie Powiatu Starachowickiego⁵ funkcjonują 4 punkty:

- a) Punkt nr 1: Nieodpłatnej Pomocy Prawnej - mieszczący się w budynku Starostwa Powiatowego w Starachowicach, prowadzony przez Radców i Adwokatów,
- b) Punkt nr 2: Nieodpłatnej Pomocy Prawnej - mieszczący się w trzech lokalizacjach:
 - w Urzędzie Gminy w Mircu,
 - w Urzędzie Gminy w Brodach,
 - w Starostwie Powiatowym w Starachowicach,prowadzony przez Radców i Adwokatów,
- c) Punkt nr 3: Nieodpłatnej Pomocy Prawnej - w Urzędzie Miejskim w Starachowicach, prowadzony przez organizację pozarządową Stowarzyszenie Sursum Corda,

⁴ Wojewoda Świętokrzyski stosuje, zgodnie z zarządzeniem Nr 132/2019 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania kontroli zewnętrznej przez pracowników Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

⁵ zwany dalej Powiat

d) Punkt nr 4: Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego - w Urzędzie Miejskim w Starachowicach, prowadzony przez organizację pozarządową Stowarzyszenie Sursum Corda.

Liczba ta odpowiadała mnożnikowi zdefiniowanemu w art. 20 ust. 4 – art. 8 ust. 2 u.n.p.p. Zgodnie z art. 11 ust. 1 u.n.p.p. Powiat powierzył prowadzenie dwóch punktów organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego - Sursum Corda⁶, wyłonionej w otwartym konkursie ofert, stosownie do art. 11 ust. 2 u.n.p.p. Na podstawie art. 11 ust. 1c u.n.p.p. jeden punkt prowadzonych przez organizację pozarządową przeznaczono na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Nieodpłatna pomoc prawna lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się w każdym punkcie w wymiarze 5 dni w tygodniu przez 4 godziny dziennie, stosownie do zapisu art. 8 ust. 3 u.n.p.p.

2. Ogłoszenie konkursu na prowadzenie ww. punktów.

Organizację pozarządową wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁷.

W celu wykonania obowiązku powierzenia prowadzenia punktu organizacji pozarządowej, Zarząd Powiatu Starachowickiego Uchwałą 157/2019 z dnia 5 listopada 2019 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie powierzenia prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w 2020 roku na terenie Powiatu.

Zgodnie z art. 13 ust. 3 pkt 1 i 3 u.d.p.p. ogłoszenie o konkursie zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Starachowicach <https://www.spstarachowice.bip.doc.pl/index.php?wiad=129489> oraz na stronie internetowej Powiatu <https://www.powiat.starachowice.pl/index.php?pid=1&ca=show&id=3731>.

Ponadto stwierdzono działania zgodne z prawem – art. 13 ust. 1 u.d.p.p. - w zakresie ogłoszenia konkursu, które ukazało się na okres nie krótszy niż 21 dni w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Starachowicach oraz na stronie internetowej Powiatu.

Szczegółowa analiza ogłoszenia wykazała, że zawierało ono elementy wskazane w art. 13 ust. 2 u.d.p.p.

Uchybienie stanowi nieprawidłowo sformułowany tytuł (nazwa) ogłoszenia o konkursie stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 157/2019 Zarządu Powiatu Starachowickiego z dnia 5 listopada 2019 [dowód akta kontroli nr 6]. Zarząd Powiatu Starachowickiego ogłosił: „*otwarty*

⁶ zwana dalej organizacją pozarządową

⁷ t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 688 ze zm. zwana dalej u.d.p.p.

konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie powierzenia prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wraz z mediacją oraz edukacją prawną na terenie Powiatu Starachowickiego w 2020 r.⁸

Zgodnie z art. 11 ust. 1 i 2 u.n.p.p. powiat powierza połowę punktów do prowadzenia adwokatom i radcom prawnym z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, a połowę organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego (...), z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej **lub** świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Organizację pozarządową wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert, (...) przeprowadzanym jednocześnie na powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej **lub** świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

W związku z powyższym Powiat wyłaniając organizację pozarządową powinien zatytułować konkurs: "Realizacja zadania publicznego w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej **lub** świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie powiatu starachowickiego w 2020 r."

Mimo nieprawidłowo sformułowanego zapisu w tytule ogłoszenia o konkursie, stwierdzić należy, że w treści ogłoszenia zastosowano się do przepisów art. 11 ust. 2–2a u.N.p.p. a tym samym umożliwiono składanie ofert zarówno organizacjom pozarządowym, które mogą świadczyć tylko jedną z usług, jak i obie usługi łącznie.

Ponadto w pkt III ogłoszenia o konkursie zbyt ogólnie określono zasady przyznania dotacji, wskazując jedynie tytuły i publikatory stosownych aktów prawnych [dowód akta kontroli nr 6]. Powyższe stanowi **uchybiecie**.

3. Zawarcie umowy z organizacją pozarządową na świadczenie usług w 2020 r.

W celu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej przez organizację pozarządową Powiat, zgodnie z art. 11 ust. 7 u.n.p.p. zawarł dwie umowy z organizacją pozarządową w dniu 24 grudnia 2019 r. na realizację zadania publicznego. Jak wynika z umów zadanie to polega w pierwszym przypadku na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększaniu świadomości prawnej społeczeństwa, a w drugim przypadku na udzielaniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz zwiększaniu świadomości prawnej społeczeństwa.

Analiza umów z organizacją pozarządową wykazała, że zawierają one elementy określone

⁸ zwane dalej zadaniem

w art. 6 ust. 2 pkt 1,1a i 3-7, u.n.p.p. W umowach określono preferowane formy realizacji zadań z zakresu edukacji prawnej. Z nadesłanych przez Powiat dokumentów wynika, że żaden z punktów nie posiada określonej specjalizacji.

Ustalono, że zarówno w ogłoszeniu w części I ust. 2 [dowód akta kontroli nr 6], jak i w obu umowach w §2 ust. 9 [dowód akta kontroli nr 3] zawarto informacje wynikające z art. 8 ust. 6 i 7 o możliwości wydłużenia dyżuru bez zwiększenia środków przeznaczonych na realizację zadania, jednak nie wskazano minimum czasu wydłużenia (wg ustawy: do co najmniej 5 godzin), co stanowi **uchybie**.

4. Upowszechnianie przez Powiat usługi wśród mieszkańców powiatu zgodnie z obligatoryjnymi formami przewidzianymi przepisami u.n.p.p.

Zgodnie z art. 8a ust. 4 u.n.p.p. w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Starachowicach oraz na stronie internetowej Powiatu zamieszczono listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa, dostępnego dla mieszkańców Powiatu. Art. 8a ust. 4 pkt 1 u.n.p.p. stanowi, że listę, o której mowa w art. 8a ust. 1 u.n.p.p., udostępnia się w szczególności na stronach internetowych urzędów gmin na obszarze tego Powiatu. Ustalono, że dane, o których mowa w art. 8a ust. 4 pkt 1 zostały zamieszczone na stronach internetowych urzędów gmin Powiatu oraz na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Starachowicach.

Kontrolujący zwracają uwagę na niespójność części 2 listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa zamieszczonej na: stronie internetowej BIP Starostwa Powiatowego⁹ w Starachowicach, stronach BIP i stronach gmin Mirzec i Wąchock, stronie internetowej gminy Pawłów i gminy Brody oraz stronie BIP Urzędu Miejskiego w Starachowicach z częścią 2 listy umieszczoną na stronie internetowej Powiatu¹⁰ (linki do stron zamieszczono w wyjaśnieniach w sprawie upowszechniania listy z dnia 20 maja 2020 r., znak OR.I.5315.24.2020 [dowód akta kontroli nr 27]) oraz z aktualnie obowiązującymi umowami z organizacją pozarządową [dowód akta kontroli nr 3] i harmonogramem dyżurów. Powyższe stanowi **uchybie**.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że informacja o prowadzeniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i mediacji jest rozpowszechniana również za pomocą ulotek informacyjnych, plakatów, które przesłano drogą elektroniczną do instytucji publicznych, urzędów, ośrodków pomocy społecznej, ośrodków

⁹ <https://www.spstarachowice.bip.doc.pl/index.php?wiad=130282&rejestr=1> , stan na dzień 26.05.2020 [dowód akta kontroli nr 8]

¹⁰ <https://www.powiat.starachowice.pl/index.php?pid=1&ca=show&id=3771> , stan na dzień 26.05.2020 [dowód akta kontroli nr 7]

zdrowia, parafii, sądów rejonowych i innych instytucji/organizacji z terenu powiatu starachowickiego. Organizacja pozarządowa opracowała informator, który został rozesłany w wersji elektronicznej do 50 podmiotów z terenu powiatu starachowickiego oraz prowadzi w serwisie YouTube oraz na swojej stronie Facebook prowadzi kampanie społeczne. Linki do filmów przygotowanych w ramach kampanii znajdują się również na stronie BIP Starostwa Powiatowego w Starachowicach w zakładce dotyczącej edukacji prawnej¹¹. Materiały promocyjne dotyczące funkcjonowania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa zostaną również opublikowane w lokalnych gazetach w II i III kwartale br.

Stwierdzono, że na plakacie, ulotkach informacyjnych oraz na stronach internetowych Powiatu nie wskazano adresu e-mail służącego do zgłaszania wizyt w punkcie [dowód akta kontroli nr 4]. W związku z powyższym, dla zwiększenia przejrzystości i ułatwienia umawiania się na wizytę- zwłaszcza osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, wskazanym byłoby zawarcie e-maila również na ulotkach informacyjnych, a także na stronach internetowych Powiatu.

Zgodnie z art. 5 ust. 5 u.n.p.p., w zw. z § 5 ust. 4 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego¹² Powiat opracował Karty informacyjne poradnictwa, zawierające ofertę jednostki w zakresie: nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnej mediacji, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego a także poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem. W przygotowanych przez Powiat Kartach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego stwierdzono brak informacji o mediacji w opisie usługi [dowód akta kontroli nr 5]. Powyższe stanowi **uchybie**nie. Na kartach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Nieodpłatnej Mediacji nie podano adresu e-mail służącego do zgłaszania wizyt w punkcie [dowód akta kontroli nr 5]. W celu ułatwienia skorzystania z usług, zwłaszcza osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, należałoby, poza telefoniczną, umożliwić dodatkową formę zapisów.

5. Wyposażenie lokali i poczekalni punktów na terenie Powiatu Starachowickiego.

Lokale oznaczono zgodnie z zapisami § 5 ust. 3 rozporządzenia: wskazano, że jest w nim udzielana: nieodpłatna pomoc prawna i mediacja albo nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie i mediacja, określono dni i godziny dyżurów, a także dane kontaktowe

¹¹ <http://www.spstarachowice.bip.doc.pl/index.php?wiad=111689>.

¹² Dz.U. z 2018 r., poz. 2492 zwane dalej rozporządzeniem

potrzebne do zgłoszenia wizyty, o których mowa w art. 8 ust. 5 u.n.p.p [dowód akta kontroli nr 9]. Wskazanim byłoby, oprócz podania numeru telefonu, umieszczenie adresu e-mail służącego do zapisu.

W poczekalniach wszystkich punktów zostały zamieszczone:

- informacje o zasadach i zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i mediacji oraz osobach uprawnionych do ich otrzymania;
- lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa [dowód akta kontroli nr 11],
- zamykane, nieprzezroczyste i oznakowane urny na części B Kart pomocy [dowód akta kontroli nr 12],
- informacje o rodzaju świadczonych usług, dni i godziny dyżurów oraz dane kontaktowe potrzebne do zgłoszenia wizyty [dowód akta kontroli nr 10].

Pomieszczenia, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie i mediacja wyposażono w: komputer, szafę zamykaną na klucz, drukarkę [dowód akta kontroli nr 13]. Każdy z punktów zapewnia sprzęty potrzebne do przeprowadzenia nieodpłatnej mediacji [dowód akta kontroli od 20 do 24].

Mając na uwadze powyższą ocenę i uwagi zalecam:

1. Poprawne formułowanie tytułu ogłoszenia o otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej.
2. Szczegółowe określanie w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert zasad przyznawania dotacji organizacji pozarządowej.
3. Oprócz zamieszczania w ogłoszeniach o konkursie i w umowach informacji o możliwości wydłużenia dyżuru bez zwiększenia środków przeznaczonych na realizację zadania, określanie minimum czasu na jaki należy wydłużyć dyżur.
4. Zamieszczenie jednakowo aktualnej listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Starachowicach oraz na stronie internetowej Powiatu.
5. Umieszczenie na Kartach Informacyjnych Poradnictwa- Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego informacji o mediacji w opisie usługi.
6. Wzmocnienie nadzoru nad regularnym udostępnianiem zaktualizowanej listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa na stronach powiatowych oraz gminom Powiatu.
7. Zamieszczenie w kartach informacyjnych, oznaczeniach lokalu, plakatach, ulotkach informacyjnych oraz na listach jednostek nieodpłatnego poradnictwa i stronach

internetowych Powiatu adresu kontaktowego e-mail służącego do zgłaszania wizyt w punkcie.

8. Stosowanie zamieszczonych na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości: <https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl> (w zakładce dla wykonawców) wzorów: kart informacyjnych poradnictwa, listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa, oznakowania punktów.

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień, a także o przekazanie - w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego – informacji o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Podpis
Zbigniew Koniusz
Wojewoda Świętokrzyski